

Asia: VN/2774/2026

Hallituksen esitysluonnos laiksi terveydenhuoltolain 51 §:n muuttamisesta (digitaalinen hoidon tarpeen arvio)

Lausunnonantajan taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

Hyvinvointialue, Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla potilas voisi tehdä hoidon tarpeen arvion digitaalisesti ja siinä voitaisiin hyödyntää automaatiota?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Lakiesitys on kannatettava. Sitä tehdessä on huomioitava, että arvioin tekevä teknologia on lääkinällisen laitteen kriteerit täyttävä (vähintään IIb -luokka) ja asiakkaalle säilytetään mahdollisuus asioida myös ammattilaisen kanssa hoidon tarpeen arviointiin liittyen. Vastuut digitaalisesta hoidon tarpeen arvioinnista tulee määritellä selkeästi.]

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla digitaalisen hoidon tarpeen arvion tekemisessä voitaisiin hyödyntää tekoälyä?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Valittujen laitteiden tulee olla EU:n tekoälyasetusten mukaisia ja eri toimijoiden (hyvinvointialueiden ja järjestelmätoimittajien) tulee vastata asetusten mukaisiin vaatimuksiin.]

Katsotteko, että potilaan oikeudet on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Tärkeää on, että asiakkaalle säilyy mahdollisuus asioida ammattilaisen kanssa ja asiakkaalla on mahdollisuus kieltäytyä digitaalisesta hoidon tarpeen arvioinnista.]

Katsotteko, että virkavastuun kohdentuminen on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Ei, kommenttinne [Lakiluonnosta tehdessä on hyvä arvioida tarkkaan, että mitkä ovat järjestelmätoimittajan vastuut tietojen oikeellisuudesta ja laadukkuudesta. Kansallisesti on määriteltävä millainen hoidon tarpeen arviointia tekevä laite voi olla (MDR-luokitus). Virkavastuun asettaminen henkilötasoisesti on vaikeaa, koska vastuu jakautuu hyvinvointialueella eri henkilöille. Toivotaan, että suunnittelussa otetaan kansallisesti kantaa virkavastuun määrittelyyn käytännön tasolla.]

Kysymys hyvinvointialueille: missä aikataulussa esityksessä tarkoitetun digitaalisen hoidon tarpeen arvion käyttöönotto olisi mahdollista?

Kirjoita tähän:

Vaihtoehdolla C digitaalisen hoidon tarpeen arvioinnin käyttöönotto on mahdollista aloittaa pikimmiten lain voimaantultua.

Katsotteko, että jatkossa hoidon tarpeen arvion tekemiseen käytettävä järjestelmä tulisi toteuttaa kansallisesti (esityksessä todettu malli A tai B)?

Vastaus

Ei, kommenttinne: [Hyvinvointialueena kannatamme ratkaisua C. Mutta kansallisesti tulee huolehtia, että kriteerit hoidon tarpeen arviointia tekeville järjestelmille ovat yhdenmukaiset ja MDR-luokitukseltaan riittävää tasoa (IIb). Vaihtoehdot A ja B hidastavat hyvinvointialueen digiasioinnin kehitystyötä. Kansallinen kehitys digiasioinnissa on ollut aikaisemmin hidasta ja kaikkien hyvinvointialueiden tarpeita on vaikea yhteensovittaa. Kansallisesti kehitetyt ratkaisut eivät ole tuottaneet hyvinvointialueelle suunniteltua ja riittävää hyötyä. Vaihtoehdossa C voidaan varmistua, että hyvinvointialueen digiasioinnin kehitys etenee tarpeiden mukaisesti ja sujuvassa aikataulussa. Joillain hyvinvointialueilla kehitystyötä on jo tehty pitkälle huomioiden myös lakimuutoksen tuomat mahdollisuudet, onko lainsäädännöllisesti tarpeen ohjata kansalliseen ratkaisuun vai voidaanko hyödyntää jo tehtyä työtä? Etenkin vaihtoehto A hajottaa hoidontarpeen arvioinnin vastuuta ja eriyttää eri kanavissa tehtävää hoidon tarpeen arviointia (digitaalinen kanava, puhelin, käyntiasiointi). Kansallisen ratkaisun luonnoksessa ei oteta kantaa, miten sosiaalipalveluiden palveluarviointi kytkeytyy osaksi digitaalista ensivaiheen arviointia. Hyvinvointialueella on tarpeita myös palvelutarpeen arvioinnin ratkaisuille, jotka ovat osana digitaalista asiointia.]

Huomioiko esitys mielestänne riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman?

Vastaus

Ei, kommenttinne: [A ja B vaihtoehdot voivat kapeuttavat markkinaa, joka voi vähentää suomalaisten terveysteknologia innovaatioiden syntymistä. Lisäksi markkinan ohjaaminen A tai B vaihtoehtoon voi nostaa valitun / valittujen järjestelmien hintoja.]

Muut kommenttinne esityksestä:

Kirjoita tähän:

Digitaalisen hoidon tarpeen arvioinnin lakimuutosta tehdessä on tärkeää huomioida myös rinnakkaiset prosessit, joiden tulisi muuttua myös. Esimerkiksi hoitoon pääsyn kirjaamisen tilastointia tulee kehittää siten, että se ei hidasta kehitystyötä.

Julmala Maija
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue